

תולדות עם ישראל

לבתי ספר עצמאיים

הוראות

- א. משך הבחינה: שעה וארבעים וחמש דקות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון	–	(40x1)	–	40	נקודות
פרק שני	–	(20x3)	–	60	נקודות
סך הכול	–		–	100	נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: אין.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (40 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 1-2.

1. יהדות רוסיה וברית המועצות במאות ה-19 וה-20
 - א. בתקופת הצארים האחרונים, תרמ"א-תרע"ז (1881-1917), חלה החמרה ביחס של השלטונות והעם הרוסי כלפי היהודים. תארו שלושה גילויים של איבה כלפי היהודים בתקופה זו. כתבו שתי דרכי תגובה של היהודים על הפגיעה בהם. (20 נקודות)
 - ב. עם כינון הקומוניזם בברית המועצות, החל המשטר הסובייטי לפגוע בחיי הדת של היהודים. במהלך שנות החמישים של המאה ה-20 נוספה לכך פגיעה ביהודים שלא היו מזוהים עם חיים דתיים. הסבירו את שני חלקי הקביעה הזו באמצעות שלוש דוגמאות. (12 נקודות)
 - ג. עם פלישת הנאצים לברית המועצות בקיץ 1941, החלו הנאצים בביצוע רצח המוני שיטתי של העם היהודי. כתבו על שני השלבים הראשונים בתהליך זה. (8 נקודות)

2. מדיניות בריטניה לאחר מלחמת העולם השנייה והחלטת האו"ם בכ"ט בנובמבר
 - א. לאחר מלחמת העולם השנייה אמר שר החוץ של בריטניה ארנסט בוויין: "העיקרון החשוב ביותר ליהודים הוא הקמתה של מדינה יהודית ריבונית. [לעומת זאת] העיקרון החשוב ביותר לערבים הוא להתנגד בכל מחיר להקמתה של מדינה יהודית ריבונית בחלק כלשהו של ארץ-ישראל". (מתוך: ע' שורץ וע' וילף, "מלחמת זכות השיבה", הוצאת כינרת, זמורה-ביתן, דביר, 2018, עמ' 19)
 - הסבירו מהי המסקנה העולה מדבריו של בוויין בנוגע לפתרון הסכסוך היהודי-ערבי. על פי מה שלמדתם, מה הייתה עמדתו של בוויין בנוגע לסכסוך זה? הציגו את מסקנות הוועדה האנגלו-אמריקנית. על פי מה שלמדתם, הסבירו כיצד עמדתו של בוויין באה לידי ביטוי בתגובה של ממשלת בריטניה על מסקנות הוועדה האנגלו-אמריקנית. (20 נקודות)
 - ב. כתבו שתי סיבות להחלטה של ממשלת בריטניה להעביר את בעיית ארץ-ישראל להחלטת האו"ם. הסבירו מדוע תמכה ברית המועצות בהחלטת החלוקה של האו"ם. תארו את תגובת הבריטים ואת תגובת הערבים על החלטת החלוקה. (20 נקודות)

פרק שני (60 נקודות)

ענו על שלוש מן השאלות 3-6 (לכל שאלה – 20 נקודות).

3. ציינו שלושה יעדי הגירה של יהודים בסוף המאה ה-19 ובתחילת המאה ה-20. תארו את קשיי הקליטה של המהגרים היהודים באחד המרכזים החדשים ביעד ההגירה שציינתם.
4. תארו את תרומתו של האדמו"ר מקלויזנבורג לשיקום שארית הפלטה לאחר חורבן יהדות אירופה, באמצעות שתי פעולות שונות שנקט. תארו את הפעילות של רבנים אחרי השואה להחזרת ילדים יהודים לחיק עמם.
5. הציגו שתי דרכים שבהן פעלו הבריטים נגד מפעל ההעפלה לאחר מלחמת העולם השנייה. תארו את קורותיה של אוניית המעפילים "אקסודוס". בתשובתכם הסבירו מדוע היוותה פרשת אקסודוס הישג עבור היישוב היהודי בארץ.
6. תארו את מצב היהודים בירושלים ובסביבתה בשנת תש"ח (1948) – בעיר החדשה, בעיר העתיקה ובדרך לירושלים. כתבו על שתי פעולות או מבצעים שנעשו כדי להקל את חיי היהודים בעיר.

בהצלחה!